

Till Justitiedepartementet

Diarienummer Ju2023/01655

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till ju.L2@regeringskansliet.se.

REMISSYTTRANDE ÖVER EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OCH RÅDSBESLUT OM SKYDD FÖR UTSATTA VUXNA

Sparbankernas Riksförbund (SR) välkomnar initiativet att stärka skyddsmekanismerna för utsatta vuxna som är behov av ställföreträdarskap.

För bankers del är det synnerligen viktigt att kunna säkerställa att den som utger sig för att företräda en bankkund har tillförordnad rätt att göra så. Idag saknas ett rikstäckande register för förvaltare och gode män i Sverige, vilket är en brist som ökar sårbarheten för bedrägerier. Av förslaget till förordning framgår att medlemsstaterna ska upprätta nationella register över företrädarbefogenheter senast två år efter den dag då förordningen börjar tillämpas. Vidare föreslås en sammankoppling av register mellan EUs länder. SR välkomnar dessa förslag. Det vore också bra om ett framtida register ger möjlighet att registrera framtidsfullmakter då allt fler väljer framtidsfullmakter som ett mindre ingripande alternativ.

Centrala företrädarregister, som dessutom kommer kunna utgöra underlag för att bestyrka ställföreträdarskap i internationella sammanhang, kräver rigorösa krav på säkerhet och att de data som förs in är av hög tillförlitlighet. Den utfärdande myndigheten ska enligt art 42.3 utan dröjsmål informera alla personer till vilka bestyrkta kopior av företrädarintyget har utfärdats i enlighet med artikel 41.1 om varje rättelse, ändring eller återkallelse av företrädarintyget. Kommissionen bör överväga om det bör införas tidsfrister innan ett företrädarintyg kan göras gällande så att den berörda personen har möjlighet att hinna agera för att minimera riskerna för felregistreringar eller liknande.

När bankerna idag tar emot en god man eller en förvaltare som önskar genomföra banktransaktioner för annans räkning styrks behörigheten genom uppvisande av utdrag ur överförmyndarens register över förordnad ställföreträdare. Av förordningen framgår att det europeiska företrädarintyg som införs genom detta förslag är frivilligt och att de inte kommer att ersätta motsvarande nationella handlingar som styrker företräddandet. Konsekvensen blir att det fortfarande kommer finnas parallella uppsättningar av intyg, och det vore sannolikt bättre om det enbart fanns en gemensam standard inom EU/EES.

Bankers och andras behov av att kunna styrka företräddarens behörighet ges inget större utrymme i kommissionens förslag och även om registren är digitala noterar SR att företrädarintyget är ett fysiskt dokument. Som bevis kommer en bestyrkt kopia med en viss giltighetstid utfärdas. Ur en säkerhetssynpunkt vore det bättre att kreditinstitut och andra betrodda parter får göra kontroller direkt mot centrala digitala register. Medlemsstaterna bör i vart fall få möjlighet att reglera nationellt hur tillgången till registerutdrag ur det centrala registret ska få hanteras.

När det gäller förslaget till rådsbeslut, som innebär att bland annat innebär att Sverige måste ansluta sig till Haagkommissionen, så ställer sig SR principiellt bakom en anslutning. Konsekvenserna behöver dock grundligt belysas. Genom kommissionens förslag till förordning skapas enhetliga regler kring hur företrädarbefogenheter ska kunna styrkas inom EU/EES. Haag-konventionen medför såvitt vi förstår att fler utländska förordnanden ska erkännas i Sverige och de praktiska frågorna som uppstår kring hur ställföreträdare som har förordnats i ett annat land ska kunna bestyrka sin behörighet när denne uppträder för den enskildes räkning kvarstår oavsett anslutning till konventionen.

Stockholm den 2023-11-10

SPARBANKERNAS RIKSFÖRBUND

Björn Elfstrand
Verkställande Direktör

Marie-Louise Ulfward
Chefsjurist